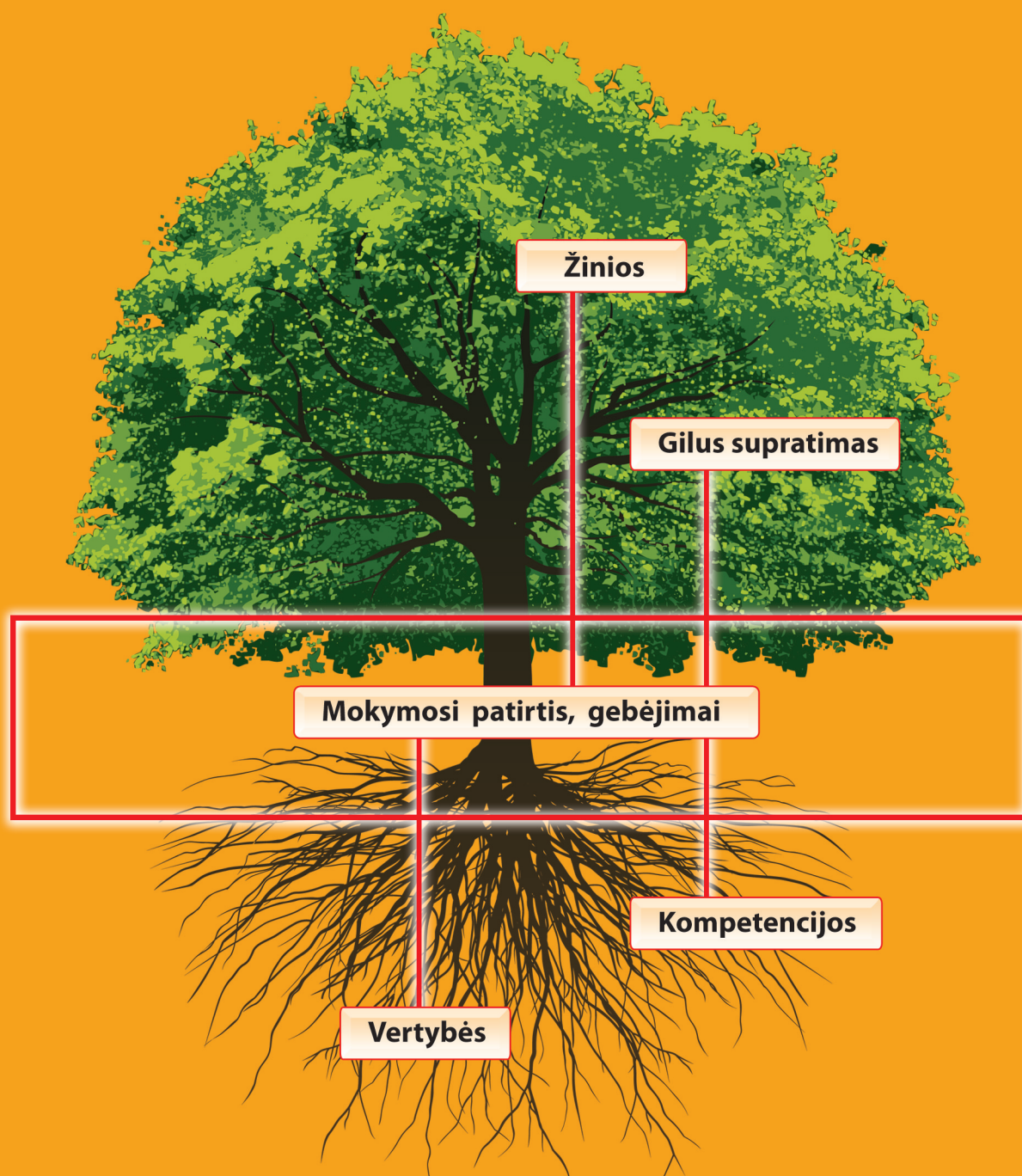

Projektas

Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro (5–8 kl.) mokinių esminių kompetencijų ugdymas

KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

Metodinė medžiaga

Kompetencijos samprata pagal Gareth Mills, 2009

Vilnius • 2010

Tikimės, kad ši metodinė medžiaga padės geriau suprasti bendruosius ugdymo tikslus, numatyti laukiamus rezultatus, juos aptarti su mokiniais, jų tėvais, paskatins mokyklų bendruomenes diskutuoti apie savo mokyklos mokinių poreikius, galimybes ir siekius, padės apsispręsti:

- Ko siekiame?
- Kaip veikiame siekdami tikslų?
- Iš ko pamatysime, kad pasiekėme tikslus?

Metodinę medžiagą sudaro:

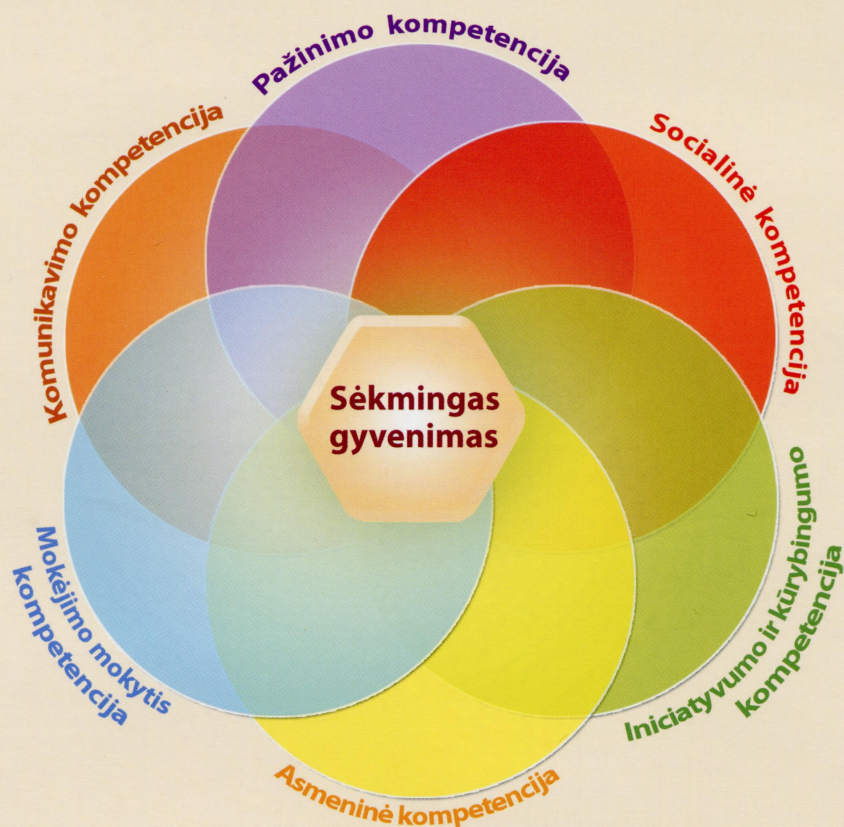
- Lietuvos bendrojo ugdymo turinio paveikslas
- Bendrųjų kompetencijų aprašai
- Bendrųjų kompetencijų pažangos vertinimo aprašai

Lietuvos bendrojo ugdymo turinio paveikslu glaustai ir vaizdžiai parodomas ugdymo tikslų, proceso ir rezultatų ryšys.

Bendrųjų kompetencijų aprašuose pateikiami pagrindiniai visų šešių bendrųjų kompetencijų požymiai. Šiuose aprašuose mokiniui nusakoma, kuo svarbi kiekviena kompetencija, o mokytojui įvardijami svarbiausi kompetencijų elementai.

Bendrųjų kompetencijų pažangos vertinimo aprašuose numatomi mokinio žingsniai kompetencijos link. Pažangos žingsniai aprašyti vienu dviem pasirinktais aspektais: autonomiškumo, dažnumo, konteksto, sudėtingumo, rezultato kokybės. Šie aprašai skirti padėti mokytojams ir mokiniams vertinti ir įsivertinti padarytą pažangą, plėtojant ir gilinant tam tikrus kompetencijos elementus, bei numatyti, ko ir kaip mokytis toliau.

Visos bendrosios kompetencijos yra glaudžiai susijusios ir persipynusios, pavyzdžiui, bendradarbiavimas yra būdingas visų kompetencijų elementas. Kai kurie kompetencijų elementai skiriasi tik tam tikrais aspektais.

Iš Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų:

14. Baigęs pagrindinio ugdymo programą mokinys yra įgijęs bendrąsias kompetencijas:

14.1. mokėjimo mokytis. *Jaučia poreikį mokytis ir prisiima atsakomybę už savo mokymąsi, atkakliai siekia užsibrėžto tikslo. Geba planuoti ir apmąstyti mokymosi procesą ir rezultatus, išsikelti pamatuotus tolesnius uždavinius. Žino savo mėgstamus mokymosi būdus, pakankamus ir tobulintinus gebėjimus, mokymosi pasirinkimo galimybes;*

14.2. komunikavimo. *Siekia konstruktyvaus dialogo, atsakingai vartoja kalbą. Supranta ir perduoda įvairaus pobūdžio žodinius ir nežodinius pranešimus, bendrauja atsižvelgdamas į tikslą, adresatą, situaciją. Randa, kritiškai vertina, apibendrina informaciją ir tinkamai ją pateikia kitiems;*

14.3. pažinimo. *Siekia pažinti save, domisi socialine, kultūrine, gamtine aplinka, jos raida. Kryptingai pasirenka ir taiko pažinimo metodus, saugiai tyrinėja, nuosekliai, logiškai, kritiškai mąsto, analizuoja ir sprendžia problemas, daro pagrįstas išvadas. Geba aprašyti pasaulį kalba, vaizdais, simboliais, matematinėmis ir kitomis priemonėmis;*

14.4. socialinę. *Gerbia ir toleruoja įvairių kultūrų, lyties, socialinių ir amžiaus grupių žmones, žino savo ir kitų teises ir pareigas, suvokia save kaip bendruomenės ir visuomenės narį. Konstruktyviai bendradarbiauja siekdamas bendro tikslo, geba valdyti konfliktus, kuria ir palaiko draugiškus santykius, yra empatiškas, padeda kitiems;*

14.5. iniciatyvumo ir kūrybiškumo. *Mato idėjų sąsajas ir kuria naujas idėjas, originaliai mąsto, geba pritaikyti patirtį naujose situacijose, numatyti alternatyvius problemų sprendimo būdus. Atviras pokyčiams, nebijo neapibrėžtumo, nežinomybės, pagrįstos rizikos, aktyviai dalyvauja įgyvendinant naujas idėjas, įtraukia kitus;*

14.6. asmeninę. *Teigiamai vertina save, pasitiki savimi, moka sutelkti jėgas siekdamas užsibrėžtų tikslų. Atsparus nesėkmėms ir konfliktams, moka įveikti stresą, ieškoti paramos ir ją priimti. Sąžiningai ir atsakingai veikia, geba numatyti savo elgesio padarinius, rūpinasi savo ir kitų sveikata, saugiai elgiasi, saugo aplinką.*

LIETUVOS BENDROJO UGDYMO TURINYS

Ko siekiame?

Mokiniai bus pasirengę gyventi besikeičiančiame pasaulyje, drąsiai priimti jo iššūkius ir mokytis visą gyvenimą.

Mokiniai: • kūrybiški • pasitikintys savimi ir kitais • besimokantys • atviri
• atsakingi piliečiai • sveiki • bendraujantys ir bendradarbiaujantys

Mokinių kompetencijos

Bendrosios kompetencijos

- Mokėjimo mokytis
- Komunikavimo
- Socialinė
- Pažinimo
- Iniciatyvumo ir kūrybingumo
- Asmeninė

Esminių dalykinių kompetencijų pagrindai

- Komunikavimo gimtąja ir užsienio kalbomis
- Matematikos, gamtos mokslų ir technologijų
- Socialinių mokslų
- Kultūrinės ir meninės

Kaip veikiame siekdami tikslų?

Planavimas

- Bendradarbiauja mokytojai, mokiniai, įtraukiama bendruomenė.
- Remiamasi visuminiu mokinių pažinimu.
- Atsižvelgiama į mokinių poreikius, galimybes, siekius.
- Numatomas ugdymo turinio integralumas.
- Lankstūs ugdymo planai, tvarkaraščiai, veiklos.
- Orientuojamasi į rezultatus ir mokymosi procesą.
- Numatomos vertinimo, įsivertinimo ir refleksijos strategijos.

Mokymas, mokymasis ir vertinimas

- Mokiniai mokosi aktyviai.
- Mokomasi įvairiose aplinkose.
- Mokomasi praktiškai veikiant.
- Prasmingai naudojamas laikas.
- Mokoma ir mokomasi bendradarbiaujant.
- Mokymuisi naudojamos IKT.
- Integralus mokymas, mokymasis ir vertinimas.
- Mokyti padedantis vertinimas ir įsivertinimas.
- Laiku teikiamas grįžtamasis ryšys.
- Mokymosi proceso ir rezultatų refleksija.

Bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymas – integruojamosios programos

Esminių dalykinių kompetencijų ugdymas – bendrosios programos

Kalbos

Dorinis ugdymas

Gamtamokslinis ugdymas

Matematika
Informacinės technologijos

Meninis ugdymas

Socialinis ugdymas
Kūno kultūra

Technologijos

Iš ko matysime, kad pasiekėme tikslus?

Mokiniai:

- noriai mokosi, daro pažangą;
- kritiškai ir kūrybiškai mąsto;
- noriai įsitraukia į mokyklos ir bendruomenės gyvenimą, rodo iniciatyvą;
- renkasi sveiką, saugų gyvenimo būdą;
- pozityviai elgiasi;
- saugo gamtą ir aplinką.

Mokykla:

- mokymuisi pritaikytos erdvės ir tvarkaraščiai;
- mokymuisi naudojamos IKT;
- kuriamas integralus ugdymo turinys;
- mokytojai ir mokiniai dirba bendradarbiaudami;
- nebijoma iššūkių, mokomasi iš klaidų.

Kiekvienas žmogus yra atviras pokyčiams, mokosi visą gyvenimą, įgyja profesiją ir susiranda darbą, aktyviai ir atsakingai dalyvauja visuomenės gyvenime, taikiai sugyvena, gyvena sveikai ir saugiai.

BENDROSIOS KOMPETENCIJOS

MOKĖJIMO MOKYTIS KOMPETENCIJA

Moku mokytis!

Džiaugiuosi mokymusi, žinau savo stipriąsias ir silpnąsias puses, išsikeliu realius tikslus ir numatau mokymosi kelią, vertinu pažangą ir mokausi toliau.

Mokiniai:

- mokosi noriai, pasitikėdami savo jėgomis;
- išsikelia realius mokymosi tikslus ir uždavinius;
- pasirenka mokymosi strategijas ir priemones;
- planuoja mokymosi laiką;
- vertina mokymosi pažangą;
- numato tolesnius žingsnius.

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA

Sužinau ir dalijuosi su kitais!

Moku surasti reikiamą informaciją, kritiškai ją vertinti, apibendrinti ir pateikti kitiems, naudojuosi IKT.

Mokiniai:

- atsakingai pasirenka priemones ir būdus informacijai rasti ir perteikti;
- kritiškai vertina informaciją, pagrindžia savo požiūrį;
- interpretuoja, kritiškai vertina ir kuria įvairius tekstus;
- komunikuodami atsižvelgia į temą, tikslą, adresatą ir situaciją.

PAŽINIMO KOMPETENCIJA

Esu smalsus, noriu pažinti!

Pažįstu save ir pasaulį, domiuosi, kas vyksta aplinkui, priimu apgalvotus ir pagrįstus sprendimus.

Mokiniai:

- klausia, įvardija problemas, ieško atsakymų ir sprendimų;
- numato pažintinės veiklos etapus ir nuosekliai veikia;
- kritiškai mąsto, daro pagrįstas išvadas;
- saugiai veikia nekenkdamai sau, kitiems ir aplinkai.

SOCIALINĖ KOMPETENCIJA

Gyvenkime draugiškai!

Į žmones ir pasaulį žvelgiu su pagarba, noriai bendrauju ir bendradarbiauju, aktyviai ir atsakingai dalyvauju bendruomenės gyvenime, veikiu kitų labui.

Mokiniai:

- gerbia kitų jausmus, poreikius, įsitikinimus;
- pozityviai bendrauja, yra atsakingi, valdo konfliktus;
- padeda kitiems ir priima pagalbą;
- dalyvauja bendruomenės ir visuomenės gyvenime.

INICIATYVUMO IR KŪRYBINGUMO KOMPETENCIJA

Kuriu idėjas ir ryžtingai jas įgyvendinu!

Turiu daugybę naujų idėjų. Kuriu, tobulėju, nugalėtu sunkumus, išbandau naujas galimybes.

Mokiniai:

- kūrybiškai mąsto, drąsiai kelia idėjas;
- inicijuoja idėjų įgyvendinimą, įtraukia kitus;
- aktyviai ir kūrybiškai veikia;
- pagrįstai rizikuoja, mokosi iš nesėkmių.

ASMENINĖ KOMPETENCIJA

Pats kuriu savo gyvenimą!

Pažįstu save ir žinau, ko siekiu. Tikiu, kad galiu surasti savo kelią. Valdau emocijas ir jausmus, neprarandu savivarbos.

Mokiniai:

- pažįsta ir gerbia save;
- įvertina savo jėgas, priima iššūkius;
- kryptingai siekia tikslų;
- atsispiria neigiamai įtakai, laikosi duoto žodžio;
- valdo emocijas ir jausmus;
- sveikai gyvena ir saugiai elgiasi.

MOKĖJIMO MOKYTIS KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai	Einama teisinga kryptimi	Jau arti tikslo	Įgyjama kompetencija	Dar labiau tobulėjama
Mokosi padedamas, supranta, kad mokytis reikia.	Mokosi skatinamas. Mokymąsi suvokia kaip pareigą.	Mokosi noriai, kartais pasitardamas. Suvokia mokymosi svarbą.	Mokosi savarankiškai, pasitikėdamas savo jėgomis. Supranta savo mokymosi prasmę.	Ieško naujų galimybių mokytis. Į mokymąsi įtraukia kitus.
Padedamas išsikelia artimiausius mokymosi uždavinius.	Paskatintas išsikelia artimiausius mokymosi uždavinius.	Padedamas išsikelia mokymosi tikslus ir uždavinius, numato sėkmės kriterijus.	Savarankiškai išsikelia realius mokymosi tikslus ir uždavinius, numato sėkmės kriterijus.	Kryptingai siekia tikslo ir įsivertinęs pažangą gali pakoreguoti uždavinius.
Padedamas pasirenka mokymosi strategijas.	Skatinamas pasirenka mokymosi strategijas.	Kartais pasitardamas pasirenka mokymosi strategijas.	Savarankiškai pasirenka mokymosi strategijas.	Mokymosi strategijas pasirenka įvertinęs savo pažangą ir aplinkybes.
Padedamas planuoja mokymosi laiką nesudėtingoms užduotims atlikti.	Savarankiškai planuoja mokymosi laiką nesudėtingoms užduotims atlikti.	Padedamas planuoja mokymosi laiką sudėtingoms užduotims atlikti.	Savarankiškai planuoja mokymosi laiką sudėtingoms užduotims atlikti.	Tiksliai planuoja mokymosi laiką ir padeda tai daryti kitiems.
Kartais pasiruošia ir naudoja nurodytas mokymosi priemones.	Pasiruošia ir naudoja nurodytas mokymosi priemones.	Dažniausiai pasirenka tinkamas mokymosi priemones ir jas naudoja.	Pasirenka tinkamas mokymosi priemones ir veiksmingai jomis naudojasi.	Pasirenka mokymosi priemones ir jas išradingai panaudoja.
Padedamas pagal pavyzdį įsivertina ir vertina kitų darbą.	Pagal pavyzdį įsivertina, vertina kitų darbą, padedamas aptaria pažangą.	Įsivertina, vertina kitų darbą, aptaria pažangą.	Atsižvelgdamas į mokymosi pažangą numato tolesnius mokymosi žingsnius.	Stebi, apmąsto ir koreguoja savo mokymąsi, padeda tai daryti kitiems.

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai	Einama teisinga kryptimi	Jau arti tikslo	Igyjama kompetencija	Dar labiau tobulėjama
Randa informaciją nurodytame šaltinyje.	Randa informaciją nurodytuose šaltiniuose. Padedamas ją atrenka ir apibendrina.	Randa informaciją įvairiuose šaltiniuose, ją atrenka ir apibendrina.	Kritiškai vertina informacijos šaltinius, atrenka reikalingą informaciją ir ją apibendrina.	Tikslingai pasirenka informacijos šaltinius, kritiškai vertina ir apibendrina informaciją.
Padedamas perteikia informaciją nurodytomis priemonėmis ir būdais.	Perteikia informaciją nurodytomis priemonėmis ir būdais.	Perteikia informaciją pasirinktomis priemonėmis ir būdais.	Tikslingai ir atsakingai naudoja priemones ir būdus informacijai perteikti.	Kūrybiškai pasirenka ir taiko informacijos perteikimo būdus.
Padedamas pagal pateiktus kriterijus nagrinėja ir pagal pavyzdį kuria nesudėtingus tekstus.	Pagal pateiktus kriterijus nagrinėja ir kuria nesudėtingus tekstus.	Padedamas interpretuoja, kritiškai vertina ir kuria gana sudėtingus tekstus.	Interpretuoja, kritiškai vertina ir kuria gana sudėtingus tekstus.	Kūrybiškai interpretuoja ir kuria įvairaus pobūdžio tekstus.
Komunikuodamas atsižvelgia į temą.	Komunikuodamas atsižvelgia į temą ir tikslą.	Komunikuodamas atsižvelgia į temą, tikslą, adresatą.	Komunikuodamas atsižvelgia į temą, tikslą, adresatą ir situaciją.	Padeda kitiems siekti komunikavimo tikslų.
Drąšinamas išsako savo požiūrį diskusijoje įprastoje aplinkoje. Kartais laikosi kalbos etiketo.	Kartais išsako ir pagrindžia savo požiūrį diskusijoje įprastoje aplinkoje. Laikosi kalbos etiketo.	Padrąsintas kartais išsako ir pagrindžia savo požiūrį viešoje diskusijoje. Dažniausiai atsakingai vartoja kalbą.	Drąsiai išsako ir pagrindžia savo požiūrį viešoje diskusijoje nepažeisdamas savo ir kitų orumo.	Drąsiai išsako originalų savo požiūrį, konstruktyviai vadovauja diskusijai.

PAŽINIMO KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai	Einama teisinga kryptimi	Jau arti tikslo	Įgyjama kompetencija	Dar labiau tobulėjama
Paskatintas klausia, ieško atsakymų.	Dažnai klausia, pats ieško atsakymų.	Domisi daugeliu dalykų ir ieško apie juos informacijos.	Domisi naujais dalykais, kryptingai ieško informacijos.	Kryptingai gilinasi į pasirinktą sritį.
Padedamas įvardija problemą, ieško būdų ją spręsti.	Pasitardamas įvardija problemą, ieško būdų ją spręsti.	Savarankiškai įvardija problemą, ieško būdų ją spręsti.	Savarankiškai įvairiais aspektais nagrinėja problemą ir pasirenka sprendimo būdus.	Domisi aktualiomis problemomis ir jų sprendimo būdais.
Padedamas numato pažintinės veiklos etapus ir juos vykdo.	Pasitardamas numato pažintinės veiklos etapus ir juos vykdo.	Savarankiškai numato pažintinės veiklos etapus ir juos vykdo.	Savarankiškai ir nuosekliai veikia siekdamas pažinti aplinką.	Kryptingai ir nuosekliai veikia siekdamas visapusiškai pažinti aplinką.
Padedamas išskiria esminius dalykus, bando daryti išvadas.	Pasitardamas išskiria esminius dalykus ir daro išvadas.	Dažniausiai savarankiškai išskiria esminius dalykus, daro išvadas ir bando jas pagrįsti.	Savarankiškai išskiria esminius dalykus ir daro pagrįstas išvadas.	Remdamasis išvadamis numato perspektyvas.
Priminus saugiai veikia.	Kartais saugiai veikia.	Dažniausiai saugiai veikia.	Saugiai veikia, nekenkdamas sau ir aplinkai.	Tyrinėdamas rūpinasi savo ir aplinkos saugumu.

SOCIALINĖS KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai	Einama teisinga kryptimi	Jau arti tikslo	Igyjama kompetencija	Dar labiau tobulėjama
Padedamas aiškinasi savo žodžių ir veiksmų poveikį kitiems.	Įvertina savo žodžių ir veiksmų poveikį kitiems.	Pripažįsta kitų jausmus, poreikius ir įsitikinimus.	Gerbia kitų jausmus, poreikius ir įsitikinimus.	Skatina kitus būti tolerantiškus ir empatiškus.
Priminus laikosi elgesio taisyklių. Nori bendrauti, padedamas bando spręsti konfliktus.	Laikosi elgesio taisyklių ir stengiasi atlikti pareigas. Kartais pozityviai bendrauja, bando spręsti konfliktus.	Pripažįsta kitų teises, atlieka pareigas. Dažniausiai bendrauja pozityviai, sprendžia konfliktus.	Gerbia kitų teises, atsakingai atlieka pareigas. Pozityviai bendrauja, valdo konfliktus.	Teisėtai gina savo ir kitų teises, padeda kitiems spręsti ir valdyti konfliktus.
Padedamas ieško pagalbos ir stengiasi padėti kitiems.	Padrąsintas ieško pagalbos, padeda kitiems.	Ieško pagalbos, stengiasi ją deramai priimti, padeda kitiems.	Kryptingai ieško pagalbos ir deramai ją priima, noriai padeda kitiems.	Inicijuoja pagalbą kitiems, dalyvauja savanoriškoje veikloje.
Atlieka nurodytą veiklą siekdamas bendrų tikslų. Paskatintas dirba grupėje.	Skatinamas veikia siekdamas bendrų tikslų. Noriai dirba pasirinktoje grupėje.	Veikia siekdamas bendrų tikslų. Dirba skirtingose grupėse.	Atsakingai veikia siekdamas bendrų tikslų. Veiksmingai dirba skirtingose grupėse.	Konstruktvyviai bendradarbiauja, imasi lyderio vaidmens.
Žino, kas vyksta bendruomenėje, kartais atlieka nurodytas veiklas.	Paskatintas dalyvauja priimančiam sprendimus ir atlieka nurodytas veiklas bendruomenėje.	Dalyvauja priimančiam sprendimus ir įgyvendinant veiklas bendruomenėje.	Inicijuoja sprendimus, planuoja ir įgyvendina įvairias veiklas bendruomenėje.	Kartu su suaugusiais priima bendrus sprendimus, kaip pagerinti bendruomenės gyvenimą, ir juos įgyvendina.

INICIATYVUMO IR KŪRYBINGUMO KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai	Einama teisinga kryptimi	Jau arti tikslo	Igyjama kompetencija	Dar labiau tobulėjama
Padedamas kelia idėjas įprastoje aplinkoje.	Drąsinamas kelia idėjas įprastoje aplinkoje.	Drąsiai kelia idėjas įprastoje ir kartais naujoje aplinkoje.	Kūrybiškai mąsto, drąsiai kelia idėjas naujoje aplinkoje.	Pasitikėdamas savimi kelia idėjas ir dalijasi jomis su kitais.
Padedamas atsirenka kitų pasiūlytas idėjas.	Skatinamas atsirenka savo ir kitų pasiūlytas idėjas.	Savarankiškai atsirenka idėjas.	Atsirenka idėjas pagal sutartus kriterijus.	Siūlo idėjų atrankos kriterijus.
Svarsto pasiūlytus idėjų įgyvendinimo būdus.	Padedamas siūlo idėjų įgyvendinimo būdus.	Padedamas sukuria veiksmų planą idėjomis įgyvendinti.	Imasi iniciatyvos idėjoms įgyvendinti, sukuria veiksmų planą.	Veiksmų planui siūlo alternatyvius idėjų įgyvendinimo būdus.
Padedamas įvertina riziką įgyvendinant idėjas.	Nebijo rizikuoti įgyvendinant idėjas įprastoje aplinkoje.	Rizikuoja ir nebijo nesėkmių įgyvendinant idėjas naujoje aplinkoje.	Pagrįstai rizikuoja įgyvendinant idėjas, mokosi iš nesėkmių.	Priima iššūkius ir prisiima atsakomybę už idėjų įgyvendinimą.
Padedamas imasi veiksmų idėjai įgyvendinti.	Kartais aktyviai dalyvauja įgyvendinant idėjas.	Dažniausiai aktyviai veikia įgyvendinant idėjas.	Aktyviai ir kūrybiškai veikia įgyvendinant idėjas, įtraukia kitus.	Kūrybiškai panaudoja patirtį naujoms idėjoms kelti ir įgyvendinti.

ASMENINĖS KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai	Einama teisinga kryptimi	Jau arti tikslo	Įgyjama kompetencija	Dar labiau tobulėjama
Padedamas bando pažinti savo asmenines savybes.	Atpažįsta savo stipriąsias ir silpnąsias puses.	Pažįsta save ir bando pasinaudoti savo stipriosiomis savybėmis.	Pažįsta save ir remiasi stipriosiomis savybėmis.	Kryptingai tobulina savo asmenines savybes.
Padedamas išsikelia nesudėtingus tikslus ir bando juos įgyvendinti.	Bando siekti tikslų, dažniausiai pasitiki savo jėgomis.	Siekia tikslų, pasitiki savo jėgomis.	Atsižvelgdamas į situaciją įvertina savo jėgas, priima iššūkius. Kryptingai siekia tikslų.	Pasitiki savimi neįprastose situacijose. Pasirenka sau tinkamas strategijas tikslams pasiekti.
Padedamas pozityviai vertina save ir savo pasiekimus. Stengiasi laikytis duoto žodžio.	Pozityviai vertina save ir savo pasiekimus. Dažniausiai laikosi duoto žodžio.	Džiaugiasi savo pasiekimais. Laikosi duoto žodžio.	Didžiuojasi savo tapatybe ir pasiekimais. Laikosi duoto žodžio.	Sudėtingose situacijose nepraranda savigarbos, elgiasi oriai ir atsakingai.
Padedamas bando pažinti savo emocijas ir jausmus bei tinkamai juos išreikšti.	Pažįsta savo jausmus ir emocijas ir stengiasi juos valdyti. leško ir priima emocijų bendraamžių palaikymą.	Dažniausiai valdo savo emocijas ir jausmus. Stengiasi užmegzti draugiškus santykius su bendraamžiais.	Valdo emocijas bei jausmus. Užmezga ir palaiko draugiškus santykius su skirtingo amžiaus žmonėmis.	Sudėtingose situacijose valdo savo emocijas ir jausmus.
Laikosi elementarių sveikos gyvensenos ir saugaus elgesio taisyklių.	Bando sveikos gyvensenos principus pritaikyti praktiškai ir saugiai elgtis.	Dažniausiai laikosi sveikos gyvensenos ir saugaus elgesio principų, stengiasi atsispirti neigiamai įtakai.	Sveikai gyvena ir saugiai elgiasi, atsispiria neigiamai įtakai.	Rūpinasi kitų sveikata ir saugumu.

Projekto „Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro (5–8 kl.) mokinių esminių kompetencijų ugdymas“ paskirtis – surasti veiksmingų būdų, kaip ugdyti ir vertinti 5–8 klasių mokinių mokėjimo mokytis, komunikavimo gimtąja kalba ir gamtamokslinę kompetencijas, parengti tam reikalingas mokymo ir vertinimo priemones. Tai sudarys sąlygas sėkmingai įgyvendinti Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrąsias programas (2008).

Projekte dalyvauja mokytojai, aukštųjų mokyklų dėstytojai ir dešimties bendrojo lavinimo mokyklų bendruomenės.

Šiame aplanke pateiktą metodinę medžiagą parengė projekto „Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro (5–8 kl.) mokinių esminių kompetencijų ugdymas“ dalyviai ir darbuotojai.

Rengiant medžiagą remtasi projekto seminaruose įgyta patirtimi. Seminarus vedė lektorių grupė iš Lietuvos ir Jungtinės Karalystės (Robin Widdowson, Mathilda Joubert, Gareth Mills, Lynne Bianchi, Carmel O’Hagen).

Ryšiams

Projekto vadovė Ona Vaščenkienė

El. p. ona.vascenkienė@upc.smm.lt

Tel.: (8 5) 275 1716, 8 698 53 602

Projekto mokslinė vadovė dr. Elena Motiejūnienė

El. p. elena.motiejuniene@upc.smm.lt

Tel. (8 5) 210 9822

Projekto tinklalapis – <http://mokomes5-8.pedagogika.lt>

Ugdymo plėtotės centras

M. Katkaus g. 44, LT-09217 Vilnius

Tel. (8 5) 275 2362

Faks. (8 5) 272 4315

El. p. info@upc.smm.lt

Internete: <http://www.pedagogika.lt>, <http://www.upc.smm.lt>